

Volkstuin- en Recreatietuinvereniging Bodegraven

Clubblad

**Achtste jaargang
Mei 2014 no: 2**

Verenigingsblad van de Volkstuin- en Recreatietuinvereniging Bodegraven
Opgericht november 1972
Achtste jaargang no. 2, mei 2014

Bestuur:

Frank Busker (voorzitter) tel.: **0172-610802**
e-mail: frank.busker@gmail.com
Vlijt & Phoenix 25 2411 WT Bodegraven

Maaïke ten Haken (secretaris) tel.: **0172-650514**
e-mail: m_tenhaken@hotmail.com
Bourgondischelaan 23 2411 KJ Bodegraven

Piet van Kooten (penningmeester) tel.: **0172-612786**
e-mail: pietvankooten@casema.nl
Koninginneweg 139 2411 XN Bodegraven

Tuincommissie:

André Woertman (terrein Oost) tel.: **0172-615198**
e-mail: jawoertman@ziggo.nl
Koninginneweg 141 2411 XN Bodegraven

Jakko Gunst (terrein Oost) tel.: **0172-645803**
e-mail: jakkogunst@solcon.nl
Dammekant 99 2411 CC Bodegraven

Arjen Boekhorst (terrein West) tel.: **0172-611811**
e-mail: arjenbaukje@xs4all.nl
de Deel 3 2411 SH Bodegraven

Michel Heinen (terrein West) tel.: **06-59627952**
e-mail: michelbep2009@hotmail.com
De Schouw 7 2411 WX Bodegraven

Redactie clubblad:

Jakko Gunst e-mail: jakkogunst@solcon.nl
Maaïke ten Haken e-mail: m_tenhaken@hotmail.com

Van het bestuur

Frank Busker (voorzitter)

Beste medetuinliefhebbers,

Wat kunnen wij genieten van dit voorjaar! De zon doet zijn best en af en toe krijgen we wat water toebedeeld. Het kan niet mooier en als je over de tuinen rondloopt, is dat te zien. We zijn bevoorrecht met onze hobby.

Tijdens de Algemene Leden Vergadering (ALV) hebben we vooral aandacht besteed aan de uitkomsten van de enquête die afgelopen najaar is gehouden. In goede sfeer en met meedenkende leden hebben we vooruitgang gemaakt. Samenvattend zijn er vier hoofddoelen gesteld, waarmee het bestuur weer verder is gegaan:

- 1) De aanbouw aan de Polderhof om meer ruimte te creëren voor het opslaan van de voorraad, de zakken potgrond, de zakken turf en zand, koemestkorrels en andere zaken, zoals de stokken en de kruiwagens. Daarmee krijgen we meer ruimte om de Polderhof een echt verenigingsgebouw te laten zijn, waar je even kunt toeven voor een kop koffie en een praatje. Meerdere voorstellen voor die aanbouw worden bestudeerd en we zullen spoedig met een voornemen komen.
- 2) Het organiseren van meer activiteiten voor de leden, zodat we inhoud geven aan het verenigingsgevoel. Dit hangt samen met de herinrichting van de Polderhof en de omgeving ervan, zodat af en toe wat informatiefs en/of gezellig kan worden georganiseerd.
- 3) De plaatsing van een kas, zodat ons pootgoed het ook naar zijn zin heeft. Inmiddels hebben we offertes gevraagd om een middelgrote kas te realiseren. We zullen ons richten op een omvang van 4 bij 3 meter.
- 4) Het verbeteren van de asfaltlaag op tuin Oost. Inmiddels zijn er professionele inzichten verzameld en bestudeerd, waarbij we ons voor de korte termijn proberen te richten op de aanpak van de gaten in het pad. Ook de voordeur van de Polderhof moet worden versterkt. Hier wordt als het goed is binnenkort invulling aan gegeven.

Op de planning staat ook nog het stallen van een kar en wat gereedschap op tuin Oost. Het bestuur beraadt zich nog op een geschikte plek om voor dit doel vrij te maken.

Op West is de nieuwe tuincommissaris Michel Heinen aangesteld, als opvolger van Peter Schrama. Michel is van harte welkom geheten in de eerste bestuursvergadering na de ALV. Hij is al druk doende geweest met het afbreken van een oude schuur op een vrijgekomen tuin op West. Met de hulp van een aantal andere tuinleden zijn alle sloopmaterialen inmiddels afgevoerd. De tuin wordt verder gereed gemaakt voor een nieuwe huurder of huurster.

De leden die zich hebben opgegeven om af en toe in te springen bij activiteiten ten behoeve van de vereniging zijn inmiddels actief en dat is heel bemoedigend. Er zijn heggen gesnoeid (reuze bedankt voor de noeste arbeid), er worden verlaten tuinen opgeruimd en er wordt geassisteerd bij de verkoop van zaai- en pootgoed. De zaterdagochtenden in de Polderhof zijn echt gezellig te noemen, dus kom ook eens een kop koffie drinken en een praatje maken.

De gemeente en de aannemer hebben zich ook extra ingezet bij het opruimen van het bos. Dat ziet er nu gelijk een stuk prettiger uit. Nu graag zo houden, dus geen rommel zoals stenen, hout en niet gebruikte groente aan die kant dumpen. Ook is het gras weer gemaaid, waarvoor dank.

De gemeente is het uitbaggeren van het slootje op tuin West nu toch serieus aan het inplannen. Er wordt nog steeds asbest gevonden, vooral bij onze burens. Zij hebben dan ook opdracht gekregen om asbest te verwijderen, maar ook wij moeten er scherp op zijn. Dus als u nog asbest in of rond uw tuin aantreft, laten we het verwijderen. In de Polderhof zijn speciale zakken aanwezig voor de afvoer. De tuincommissarissen helpen u graag aan een exemplaar.

De heer Veelenturf gaat bij tuin Oost aan de slag om het dichtgeslibde slootje uit te baggeren.

Tot slot, de verzekeraar heeft de diefstal uit de Polderhof van 7 februari j.l. (machines, stoffer en blik) naar tevredenheid afgewikkeld. Met uitzondering van ons eigen risico is alle geclaimde schade gelukkig uitbetaald en vergoed.

Rest ons jullie allen een heel groeizaam seizoen toe te wensen met een heleboel plezier daarbij.

Even voorstellen: nieuwe tuincommissaris

Beste tuincollega's,

Sinds kort ben ik op tuin "West" tuincommissaris.

Voor degenen die mij nog niet kennen, zal ik mij even voorstellen.

Mijn naam is Michel Heinen. Ik ben 50 jaar, getrouwd en vader van een zoon en een dochter. Sinds kort ben ik ook de trotse opa van een kleindochter.

Na de tuinbouwschool heb ik 20 jaar in de boomkwekerij gewerkt als verkoper. Daarna heb ik enkele jaren als asfalteerder in de wegenbouw gewerkt. Op dit moment ben ik actief in de recreatieve sector.

Ik hoop samen met Arjen Boekhorst alle belangen van U, de tuincollega's, te behartigen en dit alles uiteraard in een prettige sfeer.

Met vriendelijke groet,
Michiel Heinen

Een ongekend veelzijdig bloemetje

Michael Kool

Als grootbloemige snijbloemen, als breed uitgroeiende borderplanten of als fijnbladige struikvormen; Afrikaantjes zijn ideaal voor balkon, terras en tuin.

De Tagetes, de officiële benaming van wat wij meestal Afrikaantje noemen, behoort tot de familie van de samengesteldbloemige, de zogenaamde Compositae. Daarmee is het Afrikaantje familie van de margrietten, de dahlia's, de madeliefjes en talloze andere soorten.

Het plantengeslacht Tagetes telt niet minder dan 300 soorten. Alle horen ze thuis in de warmere gebieden van Amerika. De stamouders van de tegenwoordige hybriden zijn de Tagetes erecta, de Tagetes patula en de Tagetes tenuifolia. Zij horen alle drie thuis in Mexico. Vanuit dat land kwamen de Afrikaantjes reeds in de zestiende eeuw naar Spanje en van daar uit verspreidden ze zich over heel Europa.

Tegenwoordig behoren ze tot de meest geliefde eenjarige tuinplanten, vooral nu de laatste jaren veel nieuwe, sterk verbeterde rassen zijn ontstaan.

In deze meimaand worden Afrikaantjes in talloze variaties aangeboden. Ze zijn er in hardgeel tot dieporanje. Sommige zijn zelfs oranjebruin van kleur, een of meerkleurig, met enkele of gevulde bloemen. Ook de hoogte kan verschillen.

Er zijn nauwelijks tuinplanten te bedenken die zo veelzijdig zijn toe te passen en zo sterk zijn als de Tagetes. Afhankelijk van de groeivorm kunnen Afrikaantjes voor de beplanting van schalen, balkonbakken, borders en randjes worden gebruikt. Ze kunnen als opvulling dienen voor borders, waarin tijdelijk gaten zijn ontstaan en ze vormen ook

nog prima snijbloemen. Wie niet zo houdt van de grote, geheel gevulde reuzenbloemen van de *Tagetes erecta*, die zal toch wel bekoord raken door de fijnbladige *Tagetes tenuifolia* met zijn gele, oranje en zelfs roodachtig gekleurde bloeiwijze.

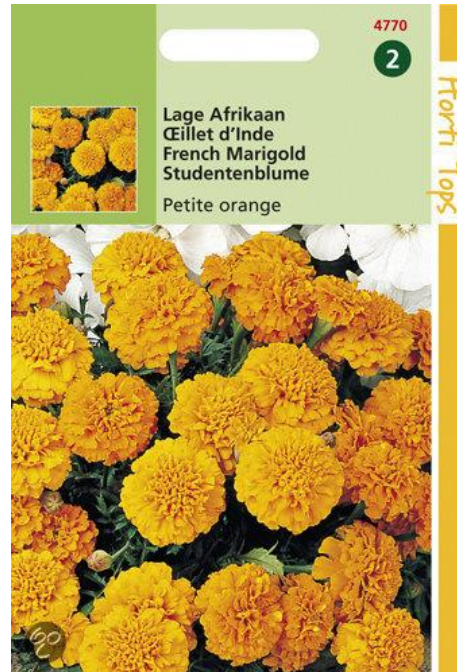
De lichtsterkte van de bloeiende Afrikaantjes is zo groot, dat men bij combinaties met andere bloeiende tuinplanten erg moet oppassen.

Afrikaantjes hebben een zonnige standplaats nodig. Ze groeien het best in voedselrijke, doorlatende grond. Wie Afrikaantjes in schalen of balkonbakken huisvest, moet extra aandacht besteden aan regelmatig water geven en rijkelijk mesten. Dan alleen groeien ze goed en bloeien ze rijk.

Tip: Indien u de bloemen laat uitbloeien, het zaad laat komen en dat goed laat uitrijpen, kunt u zaad oogsten. U dient er dan wel rekening mee te houden dat uit het zaaisel niet dezelfde rassen tevoorschijn komen!

Afrikaantjes in de moestuin

Naast hun sierwaarde bezitten Afrikaantjes nog een belangrijke eigenschap: ze verdrijven aaltjes (nematoden). Dat zijn uiterst kleine diertjes die in het weefsel van veel groenten- en sierplanten grote schade kunnen aanrichten. Indien men Afrikaantjes tussen aardappelen, tomaten, uien of rozen, plant of zaait, zijn genoemde planten gevrijwaard van het optreden van aaltjes. Afrikaantjes scheiden via hun wortels stoffen af die de aaltjes verdrijven. Met Afrikaantjes kan men proberen een aangetast stuk grond van aaltjes te ontdoen. In het voorjaar wordt het totale oppervlakte met afrikaantjes beplant. In het najaar worden de uitgebloeide planten ondergespit.

Vers van het land – Andijvie-ovenshotel met een Italiaans tintje

Caroline Zwaneveld

Andijvie is een groente die op alle volkstuinen voorhanden is. Een krop andijvie groeit snel en makkelijk en als je een kas hebt, eet je verse andijvie het hele jaar door. Deze ervaring hadden wij aan het begin van het tuinseizoen. De andijvie die we in september in de kas hadden gezet, was in maart prima om te eten en nog goed van smaak. Dat is nog eens 'slow (grow) food'!

Onderstaand recept is een variatie op de rauwe andijviestamppot; een andijvie-ovenshotel met Italiaanse kruiden.

Ingrediënten: (voor 4 personen):

1 kropje andijvie (± 400 gram);
1 kilo aardappelen;
3 tomaten;
2 eetlepels olijfolie;
1 ui;
1 teentje knoflook;
1 eetlepel Italiaanse kruiden;
½ theelepel nootmuskaat;
1 kopje melk, peper en zout;
150 gram vers geraspte, pittige boerenkaas.

Werkwijze:

- Verwarm de oven voor op 200° C. Snijd de andijvie fijn, was alles zorgvuldig (3 keer) en laat het goed uitlekken;
  - Schil de aardappelen en kook ze in 15 minuten gaar. Stamp ze fijn met een groentestamper en voeg de melk toe;
  - Meng tot een gladde puree en voeg de Italiaanse kruiden en de nootmuskaat toe;
  - Breng op smaak met zout en peper;
  - Voeg de rauwe andijvie toe en stamp dit door de puree;
  - Controleer de smaak en voeg eventueel nog wat zout en peper toe.
-
- Snippet de ui, was de tomaten en snijd ze in kleine stukjes;
  - Verhit de olijfolie in een koekenpan en fruit de ui zo'n 3 minuten op laag vuur. Pers

hierbij de knoflook uit en laat even meebakken;

-Voeg de tomatenblokjes toe en laat nog 3 minuten meebakken;

-Breng op smaak met zout en peper;

-Doe het andijviepureemengsel in een platte ovenschaal en voeg het tomaten/ui mengsel toe;

-Rasp de kaas en strooi deze er overheen;

-Laat het geheel 15 minuten door en door warm worden in de oven totdat de kaas bovenop gesmolten is.

Serveren:

Samen met een koel glas witte wijn vormt deze andijvie-ovenshoten een lekker pittig gerecht voor een warme zomeravond op het terras!

Eet smakelijk!

Gratis: Digitale tips voor de tuin

Kan ik al zonnebloemen zaaien of is het beter om nog even te wachten? En wat is de beste tijd om bonen te leggen voor de tuin?

Er was eens een tijd dat je tuinders voor zulke vragen kon doorverwijzen naar de bekende standaardwerkjes. Wie kent ze niet? "Bruno's tuinagenda" van E. Bruno; een Deltasuitgave (België) uit de jaren tachtig. Of "Van week tot week in eigen tuin" van W. Oudshoorn en G. Kromdijk; in 1946 voor het eerst uitgegeven door Zomer & Keuning Boeken BV, maar sindsdien talloze keren herdrukt.

Bij de Welkoop lagen enkele jaren geleden nog "De moestuin" van Fieke Hoogvelt (uitgegeven in 1998 en in 2005 toe aan een zevende druk) en "Zelf groenten kweken" van Renate Hagenouw; een handzaam gidsje van 63 pagina's uit 2006. Voor beginnende tuinders zijn beide aan te bevelen.

Onovertroffen blijft voor mij nog altijd het boekje dat Turkenburgs' Zaadhandel B.V., ooit eigenaar en gebruiker van ons huidige perceel Oost, liet verschijnen: "Groenten en kruiden uit eigen tuin". Een eerste editie van dit werkje dateert overigens al van

omstreeks 1915. Daarin treft u tips aan, zoals: „De erwt is sterk, verdraagt eenige graden vorst, zoodat men met de teelt zeer vroeg kan beginnen. Om zoo vroeg mogelijk vrucht te hebben, moet reeds in het laatst van Januari in den kouden bak gezaaid worden.” Dat u het weet!

Veel tuinders grijpen in het digitale tijdperk niet meer naar de boekenkast, maar struinen liever het internet af. Om deze speurtocht te vergemakkelijken hierbij enkele tips.

Het mooie gidsje van Turkenburg is als pdf te raadplegen via de volgende link:

http://www.dbnl.nl/tekst/turk004turk01_01/turk004turk01_01.pdf.

De zoon van E. Bruno, Jürgen, digitaliseerde de teksten van zijn vader. Het resulteerde in een leerzame site: <http://www.brunostuinagenda.com>. „Rode kolen moeten voor eind mei geplant worden. Andere koolsoorten kunnen nog na het rooien van de eerstelingen geplant worden maar rode kool heeft veel minder chlorophyl (bladgroen) en groeit dus trager”, meldt de site. Wist u het al?

Wie wantrouwen koestert tegen Belgische tips en op eigen bodem wil blijven, kan terecht op het niet onaardige webadres: <http://www.agronova.nl/site/kweektips>. U belandt dan op de site van een in Sprang Capelle gevestigd tuincentrum dat tevens dealer is van ACD Kassen en diverse meststoffen.

Wanneer u in het achterhoofd houdt dat: 1) elk seizoen weer anders is, dat 2) moestuinieren een liefhebberij is die slechts met vallen en opstaan onder de knie is te krijgen en dat 3) persoonlijke ervaring de beste leermeester is, is een bezoekje aan een of meerdere van deze sites beslist aan te bevelen. Goede tips zijn immers nooit weg; zeker niet wanneer ze gratis zijn! (red.).